

Poslovna analiza na BI projektih II (Primer iz prakse)

Povzetek: Opisani primer iz prakse prikazuje, kako se da na učinkovit način pripraviti in izvajati poslovne zahteve za BI projekte. V prispevku so na primeru delavnic, izvedenih v različnih podjetjih v Sloveniji, predstavljeni sodobni pristopi poslovne analize pri vpeljavi teh rešitev.

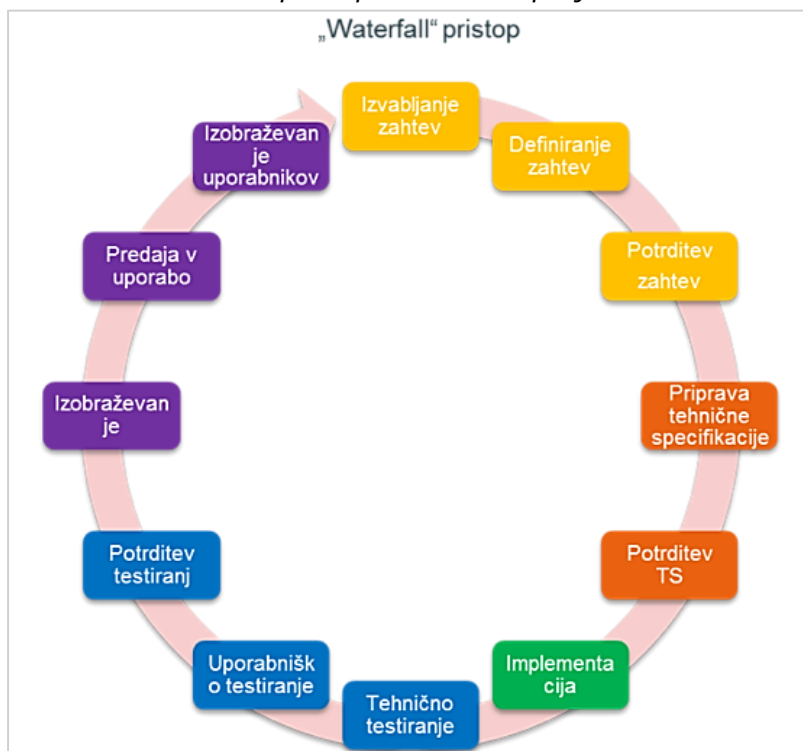
Ključne besede: BI, Poslovna analiza, poslovna potreba, zahteve, Big Data, analiza

Vloga: BI, BA, CIO, CEO, Kontroling, MKT

Definiranje zahtev

Pravo odkrivanje potreb, ocene zmožnosti in definiranje zahtev potrebujejo določen čas pred in tekom izvedbe projekta, da lahko poslovni analitik učinkovito oceni in zbere poslovne potrebe ter jih v obliki zahtev pripravi za nadaljnji razvoj oziroma izbor BI rešitve. To pa ne pomeni, da je potrebno projekt BI rešitve peljati po klasični »Waterfall« metodologiji, ki narekuje, da moramo določene naloge projekta najprej dokončati, preden nadaljujemo z naslednjo fazo projekta.

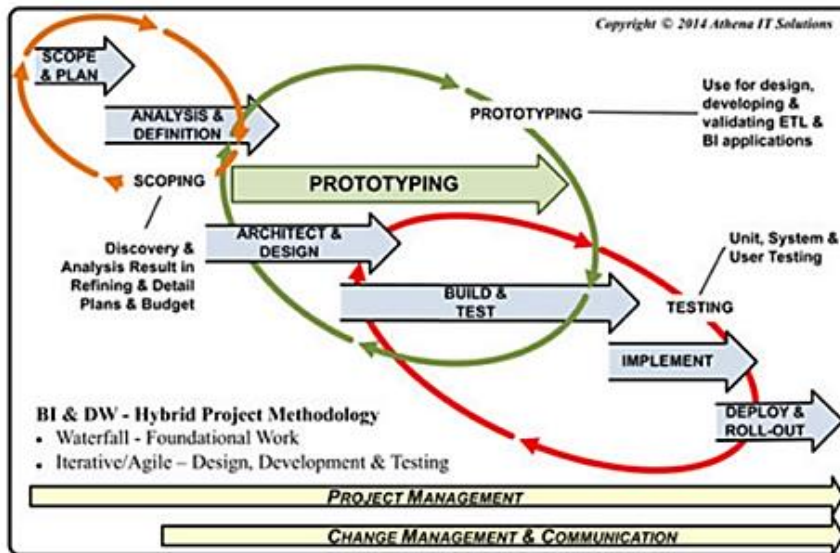
Slika 1: »Waterfall« pristop izvedbe BI projektov

Alternativa tej metodologiji je **agilna metodologija**, ki temelji na iterativnem pristopu, kjer se zahteve in izdelki razvijajo v iteracijah projekta, s sodelovanjem deležnikov.

V praksi implementacije BI rešitve, je najboljša **kombinacija obeh metodologij**, ki vključujeta tudi elemente prototipov.

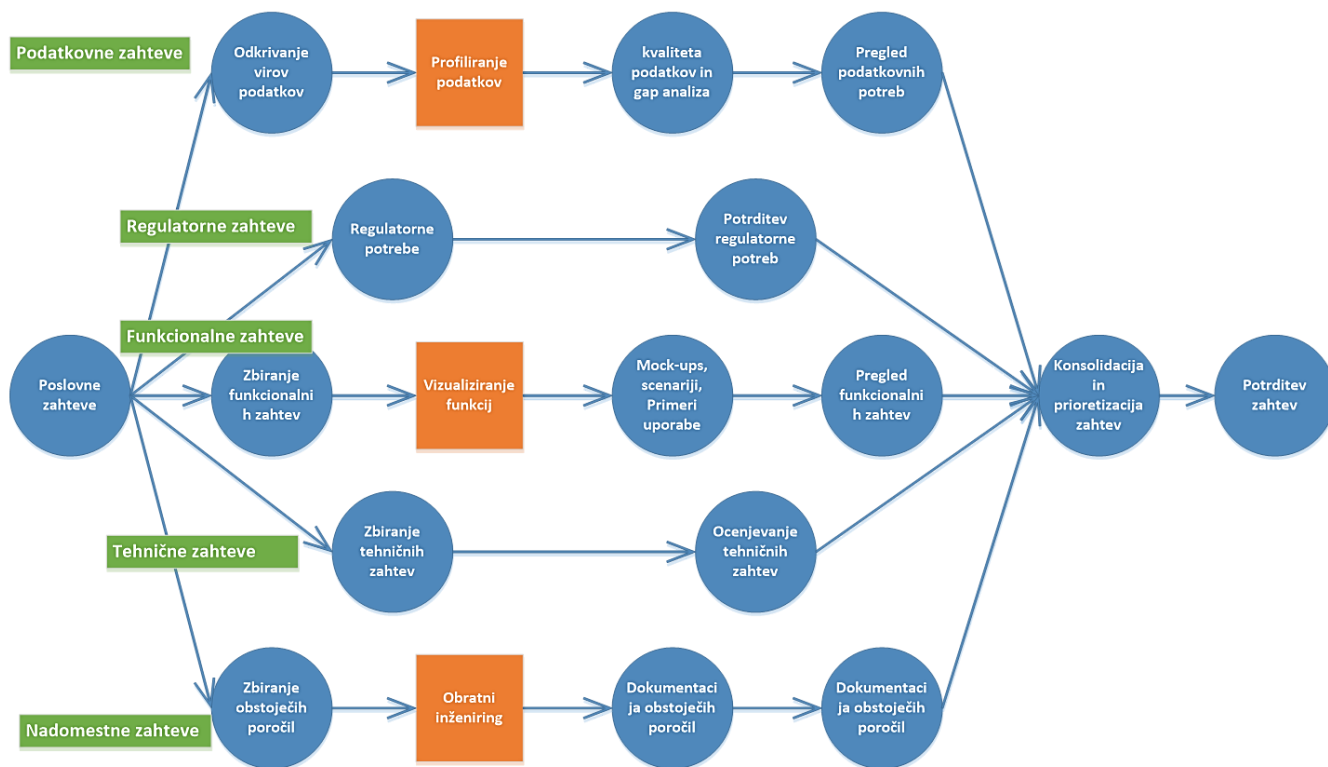
Slika 2: Kombinacija »Waterfall« in agilne metodologije

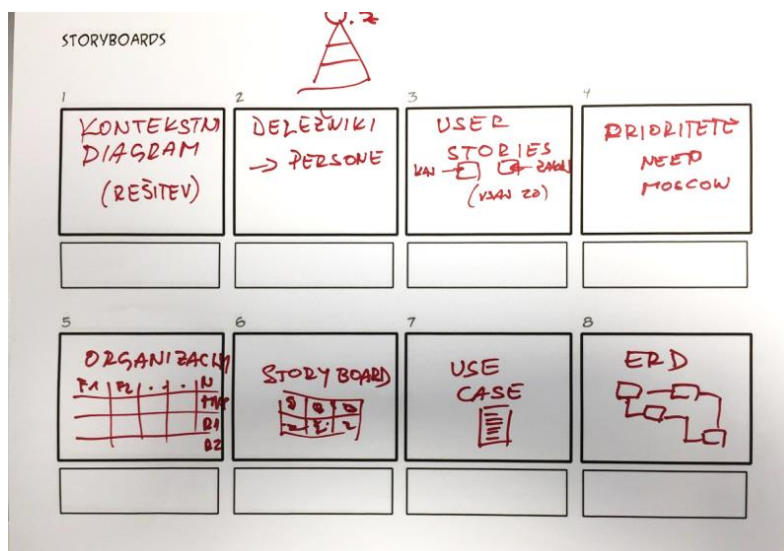
Ne glede na metodologijo, pa je **faza definiranja zahtev** osnova za uspešno implementacijo BI rešitve.

Spodnji diagram (slika 3) prikazuje potek oziroma delotok pridobivanja posameznih vrst zahtev ter kako jih oblikovati in definirati z učinkovitimi tehnikami. Na sliki 4 pa je prikazan **scenarij uporabljenih tehnik**, ki jih izvajamo na **delavnicah izvajanja in definiranja zahtev**. Z agilnim pristopom se tudi tehnike, ki jih uporabljamo na takih delavnicah, nekoliko razlikujejo od tehnik uporabljenih pri klasični metodologiji.

Slika 3: Delotok definiranja BI zahtev

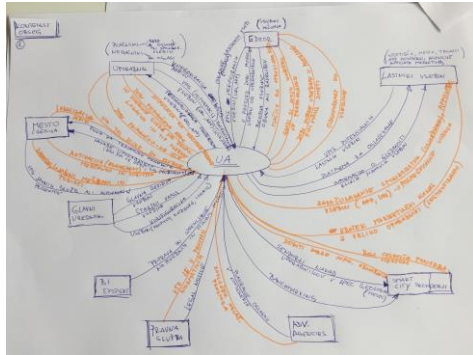
Slika 4: Scenarij izvedbe delavnice za izvajljanje zahtev

Kontekstni diagram (slika 5) prikazuje kontekst sistema oziroma rešitve v sodelovanju z okoljem. Glavni namen je opis relacij med opazovanih procesom ali rešitvijo ter drugim okoljem. S kontekstnim diagramom lažje določimo mejo analiziranega področja oziroma obseg rešitve, saj lahko kontekst procesa ali rešitve, določa razmejitve med vključenim (opazovanim) ali izključenim.

Je odlična iztočnica za nadaljnje **izvajljanje zahtev**, ki mu na delavnicah sledimo z odkrivanjem in analizo procesov (slika 6).

Slika 5: Kontekstni diagram

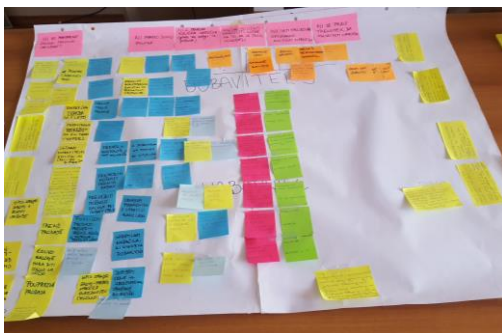

Slika 6: Odkrivanje procesa

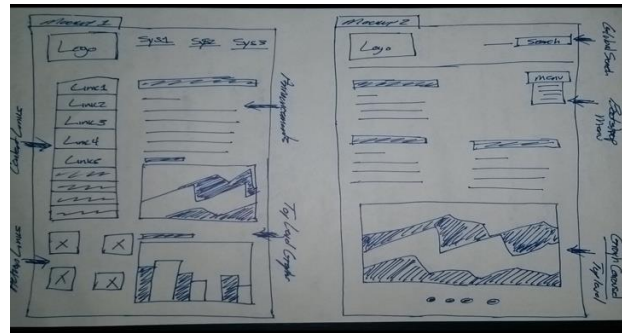

Procesna slika (slika 7), ki hkrati opredeljuje poslovne zahteve, nam opredeljuje tudi, kje in kako se v procesu odločamo. Odločitve so po navadi podprte s podatki, metrikami in kazalniki, ki jih definiramo ter prioritiziramo z glasovanjem.

Slika 7: Procesna slika s kritičnimi točkami, odločitvami in kazalniki

Slika 8: KPI mock-up

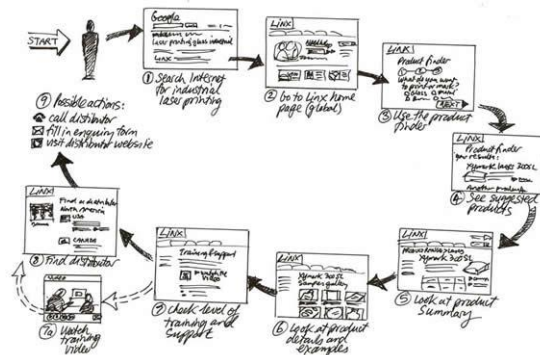

Za določanje uporabniških in funkcionalnih zahtev se v BI projektih uporabljajo sodobne agilne tehnike. Uporabnike opredelimo s pomočjo »Personas«, tj. fiktivnih oseb, ki imajo jasno definirane cilje, potrebe, omejitve in druge lastnosti. Tak način omogoča v uporabnika usmerjen dizajn BI rešitve. Persone imajo v okviru nadaljnje analize želje in potrebe, ki jih potrebujejo za dosego svojih ciljev in te najlažje popišemo v tako imenovanih **uporabniških zgodbah** (slika 9), ali pa jih narišemo v obliki **scenarija** (slika 10).

Slika 9: Personas in uporabniške zgodbe

Slika 10: Scenarij

Ključni izdelek v fazi definiranja zahtev je potrjen **skupek zahtev s strani vseh deležnikov projekta**. Tak dokument (**BI zahteve**) naj bi vseboval naslednje elemente (odvisno od obsega projekta):

- **Opis projekta:** Kratka razlaga projektnih ciljev, izdelkov, tveganj ter predpostavk in omejitev
- **Analiza deležnikov projekta**
- **Obseg**
- **Poslovne zahteve**
 - Poslovne zahteve na višjem nivoju
 - Analiza podprtih poslovnih procesov
 - Analiza odločitev
 - Poslovna pravila, metrike ter ključni kazalniki (KPI)
- **BI funkcionalne zahteve**
 - Primeri uporabe
 - Procesni delotok (workflow) in interakcija z uporabniki
 - Analitične zmožnosti in funkcionalnost
- **Podatkovne zahteve**
 - Viri podatkov
 - Integracija podatkov
 - Skladnost in konsistenca podatkov
 - Kvaliteta podatkov
- **Nadomestne zahteve**
 - Analiza obstoječih poročil
 - Analiza alternativnih virov podatkov (data shadow systems)
- **Regulatorne zahteve**
 - Državne
 - Industrijske
 - Varnost in varstvo podatkov
- **Tehnične zahteve**
 - Infrastrukturni standardi
 - Tehnološke usmeritve

Poslovne zahteve so lahko odvisne od novih oziroma prenovljenih poslovnih procesov, kot tudi novih ali prenovljenih transakcijskih sistemov. V takem primeru je obseg BI projekta večji kot samo BI rešitev in je tudi odvisen od uspešnosti implementacij novih procesov ter sistemov.

Z večanjem obsega BI rešitve se večja tudi število različnih poslovnih uporabnikov in njihovih zahtev. Zato je pri analizi in definiranju zahtev ključnega pomena **konsolidacija, koordinacija ter verifikacija in validacija zahtev v skupnem dokumentu zahtev**, saj bomo le tako lahko jasno ločili gozd od dreves in določili katere zahteve zares prinašajo poslovne vrednosti in učinke.

Kako učinkovito analizirati in definirati poslovne zahteve na BI projektih podrobneje pogledamo v sklopu [izobraževanj IIBA](#).

Viri:

Hyper: Changing the way you think about, plan, and execute business intelligence for real results, real fast!, by Greg Steffine. Published by Sanderson Press LLC. ISBN 978-0692423080.

Business Intelligence Guidebook: From Data Integration to Analytics, by Rick Sherman. ISBN 978-0-12-411461-6